

RT

Kunta, jota rakennetaan hyvin, voi hyvin

Rakennusteollisuus RT:n viestit
kunnille alue- ja kuntavaaleissa 2025

Viisas kuntapäätöjä turvaa kestävän kasvun ja verotulot investoimalla rakennettuun ympäristöön

Pitkäjänteisen päätöksen käsissä rakennettu ympäristö on kasvualusta työlle, osaamiselle ja palveluille. Se on paikka pienentää tehokkaasti päästöjä ja lisätä luonnon monimuotoisuutta.

Päättävän vaalikauden alussa kaupungeissa ja kunnissa rakennettiin paljon. Verotulot kasvoivat ja riittävä asuntotuotanto mahdollisti kasvun. Nyt alkavan vaalikauden alussa moni asia on toisin.

Asuntotuotanto on historiallisen alhaalla, mikä voi muodostua pullonkaulaksi kaupunkien kasvulle. Vaimea talouskasvu ei yksin riitä ruokkimaan tarvittavia tulevaisuusinvestointeja. Samalla kilpailu osaajista, asukkaista ja investoinneista kovee, ja turvallisuusuhatkin herättävät huolta. Kuntien tulee nyt analysoida perusteellisesti muuttunut tilanne ja tehdä tarvittavat muutokset strategioissa ja tavoitteissa.

Alkavalla vaalikaudella kuntien onnistuminen uudessa elinvoimaroollissaan on ratkaisevan tärkeää. **Vaikuttavinta elinvoimapolitiikkaa on rakennetun ympäristön kehittäminen.** Se on konkreettista ja kuntapäätösten käsissä. Rakennettuun ympäristöön investoimalla kunta luo ja ylläpitää veto- ja pitovoimaansa. Parhaiten tulevat menestymään kunnat, jotka luovat mahdollisuuksia. Ne vetävät puoleensa tulevaisuusinvestointeja ja uusia työpaikkoja.

Sujuva kaavoitus ja luvitus ovat päätöksen tärkein väline panna rakentamista ja uudistumista liikkeelle sekä vaikuttaa kehityksen suuntaan. On hyvä muistaa, että vain asiakkaiden

tarpeita vastaavat ja kannattavat rakennushankkeet lähtevät liikkeelle, mutta fiksusti kehitetty hanke on työllisyyden ja verotulojen lähde nyt ja kauas tulevaisuuteen.

Kiinteistöissä, väylissä ja kuntatekniikassa on myös kiinni kunnan suurin varallisuuserä. **Omaisuuksien arvoa ennakoivasti ylläpitäen ja korjausvajetta kutistaen vältetään moni yllättävä rahanmeno.**

Ympäristöasioista kiinnostuneelle päätösjälle rakennettu ympäristö on erityisen tärkeä toimintakenttä. Rakennuskannasta uudistuu vain reilu prosentti vuodessa. **Kuntien hiilineutraaliustavoitteet edellyttävät korjausrakentamisen ja energiaremonttien määrän tuplaamista.** Luontokadon pysäyttämiseksi luontoa pitää tukea ja elvyttää myös rakennetussa ympäristössä.

Yhä useammalla suomalaiskunnalla on myös hyvät edellytykset houkutella energiamurrokseen ja tiedonsiirtoon linkittyviä vihreitä investointeja, joita on maahamme tarjolla miljardeilla (ek.fi/vihreat-investoinnit). **Hankekehittäjiä houkuttavat kunnat, joissa viranomaispalvelu pelaa ja päätöksiä syntyy.**

Ota rakentamisen asiat vahvasti mukaan kuntasi strategioihin ja luotettavat yrityskumppanit tueksesi – avaa tie kestävään kasvuun!

Toimitusjohtaja
Aleksis Randell

Lupaamme rakentaa vahvempia kuntia

SIIHEN TARVITSEMME

- 1.** Kestävää kaupunkikehitystä ja investointeja edistäviä päätöksiä
- 2.** Pitkjänteistä omaisuudenhallintaa
- 3.** Kunnan ja yritysten tiivistä kumppanuutta
- 4.** Riittävästi rakennusalan osaamista myös tulevaisuudessa

Varmistamalla asuntojen riittävyyden ja tulevaisuusinvestoinnit sekä tiivistämällä korjausrakentamisen tahtia kunta vahvistaa verotulovirtaansa ja takaa ihmisten hyvän arjen. Parhaaseen lopputulokseen päästäkseen kunta tarvitsee rakennusalan yritysten ratkaisuja.

1.

Kestävä kaupunkikehitys ja investoinnit

Lupaamme parempia kaupunkeja – **kunhan kaavoitus on asiakaslähtöistä ja elinvoimapolitiikka ennakoitavaa**

NÄIN ONNISTUMME

Monipuoliset asumisen mahdollisuudet ja hyvä rakennettu ympäristö houkuttelevat asukkaita – työvoimaa ja veronmaksajia. Asuntorakentamisen rajun pudotuksen jälkeen **kasvilla kaupunkiseuduilla tarvitaan muutoksia maapolitiikassa ja kaavoituksessa riittävän asuntotarjonnan varmistamiseksi.**

Kunnan työkaluja ovat kaavoituksen lisäksi lupatoiminnot ja tontinluovutusehdot sekä kunnan oma asuntotuotanto. Tavoitteellisella täydennyskaavoituksella kunta vastaa muuttuviin tarpeisiin, pidentää asuin- ja palvelurakennusten elinkaarta sekä parantaa niiden toiminnallisuutta. Hyvä kaavoitus ei ole kuitenkaan liian yksityiskohtaista, ja se jättää tilaa innovaatioille sekä kustannustehokkaille rakentamiskäytöksille.

Kasvukeskusten vetovoimatekijänä korostuu myös sujuva liikuminen kaupunkiseutujen sisällä ja niiden välillä. Se edellyttää **rohkeutta päättää raide- ja muista liikenneinvestoinneista,**

jotka vivuttavat liikelle lisää asunto- ja työpaikkarakentamista pitkälle tulevaisuuteen.

Päätäjien on luotava mahdollisuudet myös päästövähennyksille ja luonnon monimuotoisuuden lisäämiselle rakennetussa ympäristössä. Se edellyttää **päätöksiä yhdyskuntarakenteen tiivistämisestä ja korjausrakentamisen lisäämisestä,** jotta aiemmin rakennetun käyttöikä pitenisi ja energiankulutus pienenesi. Kiertotaloutta ja maankäyttöä on edistettävä niin, että luonnon tila ja luontoarvoiltaan merkittävät alueet vahvistuvat.

Parhaiten kehittyvät kunnat, jotka luovat mahdollisuuksia ja kehittävät hankkeita asiakaslähtöisesti, **aktiivisesti kumppaneita hyödyntäen** – kaavoituksesta aina rakentamiseen asti. Rakentajien kapasiteetti vastata kehityshakuisen kunnan tarpeisiin on juuri nyt hyvä.

2.

Pitkäjänteinen omaisuudenhallinta

Lupaamme turvalliset, terveelliset ja mukautuvat sisä- ja ulkotilat – kunhan korjausrakentaminen saa vauhtia

NÄIN ONNISTUMME

Suunnitelmallinen korjausrakentaminen on paitsi ympäristöteko, myös osa kunnan **pitkäjänteistä omaisuudenhallintaa ja järkevää taloudenpitoa**. Yksistään hiilineutraaliustavoitteisiin pääsy edellyttää kunnilta tuplasti nyky määrän korjausrakentamista ja energiaremontteja.

Osaava ylläpito ja ennakointi mahdollistavat turvalliset, terveelliset, viihtyisät ja muuttuviin tarpeisiin taipuvat sisä- ja ulkotilat sekä luotettavasti toimivat kuntatekniset verkostot. Viisas kunta arvioi rakennetun ympäristön tilaa säännöllisesti, laatii pitkän aikavälin suunnitelman sen kuntoon saamiseksi ja toteuttaa suunnitelmaa tinkimättömästi.

Esimerkiksi **palvelurakennusten ennakoiva ja oikea-aikainen kunnossapito** pidentää niiden käyttöikä ja vähentää yllättä-

viä menoeriä. Älykkäällä talotekniikalla ja digitaalisilla kiinteistöpalveluilla on mahdollista ohjata ja monitoroida kiinteistöjä reaaliaikaisesti, mikä pienentää elinkaarikustannuksia sekä päästöjä. Nykyaikainen kiinteistöautomaatio optimoi energian kulutusta, auttaa ylläpidon kohdentamisessa ja parantaa sisäympäristön laatua.

Omaisuuden suunnitelmallinen ja ennakoiva korjaaminen sekä kehittäminen takaavat myös **toimivan liikenne- ja viherverkon, vesihuollon ja muun kuntatekniikan**. Taiten hoidettuina ne eivät jätä pulaan hankalissakaan olosuhteissa, kuten ilmaston lämmetessä ja sateiden lisääntyessä tai hybridiuhkien kovertaessa ihmisten turvallisuudentunnetta.

3.

Kunnan ja yritysten kumppanuus

Lupaamme ratkaisuja – **kunhan kumppanuus ja yritykset nähdään kunnan voimavaraksi**

NÄIN ONNISTUMME

Menestyvä kunta keskittyy strategiaan tavoitteisiinsa ja etsii niiden toteuttamiseksi sopivimmat kumppanit ja tekijät markkinoilta.

Rakentajilla on tarjota ratkaisuja. Avoimessa ja johdonmukaisessa yhteistyössä yritysten kanssa kunta saa **joustavasti käyttöön markkinoiden parhaat keinot edetä haluamiinsa lopputuloksiin**. Silloin kaupunkikehittäminen ja tavoitteissa eteneminen saavat siivet.

Uudet palvelumuodot mahdollistavat kokonaisvaltaiset hankinnat, kuten koulukiinteistöjen rakentamisen ja ylläpidon elinkaarimallilla. Myös kuntainfran hoito ja ylläpito voidaan toteuttaa palveluna, esimerkiksi erikokoisina alueurakoina. Tehdessään työt itse kunta tarvitsee paljon isoja koneita

ja hallitilaa, kun taas ostamalla työt palveluna pääomaa vapautuu vaikkapa palvelurakennusten korjaamiseen. Kiinteistö- ja rakentamisalan yhteistyössä kuntien kanssa kehittämä allianssimalli on niin ikään hyvä esimerkki kustannustehokkaasti laadua tuottavasta hankintamallista.

Yritysvaikutusten säännöllinen arviointi, jatkuva markkinavuoropuhelu ja hankintakriteerien läpikäynti avoimesti ennen kilpailutuksia varmistavat kaikille osapuolille hyvän lopputuloksen ja kumppanuuksien syntymisen. **Ammattimaisella hankinta-osaamisella** voi säästää veroeuroja, parantaa palveluita, hillitä ilmastonmuutosta ja kohentaa paikallisluonnon tilaa. Lopulta rakentamisen palveluihin käytetystä rahasta iso osa palaa aina veroina ja maksuina takaisin yhteiskunnan käyttöön.

4.

Rakennusalan osaaminen tulevaisuudessa

Lupaamme jatkuvuutta – **kunhan yritysten, TE-palveluiden ja koulutuksen järjestäjien yhteistyö pelaa**

NÄIN ONNISTUMME

Osaava työvoima on kaikilla aloilla kriittinen resurssi. Suhdannevaihteluista riippumatta myös rakennusala tarvitsee tulevina vuosina paljon lisää osaajia eläköitymisten ja muuttuvien osaamistarpeiden takia. Työllistyminen ei onnistu ilman työnantaja.

Rakennusalan syklinen luonne vaatii tiivistä **yhteistyötä yritysten ja TE-palveluiden** kesken, jotta työnhakijat voivat kehittää osaamistaan laskusuhdanteessa ja yrityksiin ohjataan tehokkaasti osaajia suhdanteen parantuessa.

Tehokasta yhteistyötä tarvitaan myös yritysten ja TE-palvelujen **sekä koulutuksen järjestäjien välille** osaajien saatavuuden ja työllisyyden parantamiseksi. Koulutustarjonnassa on huolehdittava tarvittavista pätevyyksistä, joita ilman säännellyllä

toimialalla on mahdoton työskennellä. Osaamisen kehittäminen ja joustava koulutustarjonta ratkaisevat sen, miten rakennusala voi vastata tulevaisuuden haasteisiin ja tarpeisiin.

Ammatillisella koulutuksella on keskeinen rooli rakennusalan osaamistarpeissa. Kyse ei ole vain nuorten koulutuksesta: ammatillisen koulutuksen merkitys korostuu työuran eri vaiheissa alanvaihtajista aina osaamisensa aktiivisiin kehittäjiin, ja se tarjoaa tukea yrittäjyyteenkin. Oppisopimus on vaikuttava työllistymispalvelu, jota on mahdollista hyödyntää nykyistä monipuolisemmin rekrytoinneissa. Se soveltuu erinomaisesti myös osaamisen kehittämiseen.

Lisätään **myös yhteistyötä eri koulutusasteiden välillä** ja perustetaan mahdollisuuksien mukaan yhteisiä kampusalueita!

Lupaamme rakentaa kestävämpiä kuntia

1.

Maapolitiikka ja kaavoitus

2.

Tulevaisuusinvestoinnit

3.

Liikennehankkeet

4.

Tiivis yhdyskuntarakenne

5.

Yritykset kumppaneina

6.

Omaisuuksienhallinta

7.

Korjausrakentaminen

8.

Hankintaosaaminen

9.

Ennakoiva kunnossapito

10.

Rakennusalan osaaminen

11.

Ammatillinen koulutus

Viisi syytä, miksi rakentaminen kannattaa

Työllisyys

Miljoona euroa rakentamiseen työllistää 11–14 henkilöä. Rakentamisen kotimaisuusaste on suuri verrattuna muihin aloihin.

Verotulot

Verojen osuus on 34–46 prosenttia rakentamiseen sijoitetuista euroista.

Kilpailukyky

Asunto- ja infrarakentaminen sujuvoittavat työvoiman ja tavaran liikkumista. Parempi saavutettavuus edistää kasvua.

Vipu

Hyvin valittu rakennuskohde vivuttaa moninkertaisesti muuta rakentamista.

Kestävä kasvu

Rakennetussa ympäristössä on iso potentiaali luoda talouskasvua, vähentää päästöjä ja lisätä luonnon monimuotoisuutta.

rt.fi/vaalit

Rakenna vahvempi kunta – päättäjän muistilista

A

Hyvä rakennettu ympäristö tarkoittaa riittävästi monipuolisia asuntoja, sujuvaa liikkumista sekä turvallisia, terveellisiä ja viihtyisiä tiloja & yleisiä alueita. Näillä eväillä elämä rullaa!

B

Hyvä rakennettu ympäristö lisää talouden ennustettavuutta. Se luo ympärilleen vakautta ja luottamusta tulevaisuuteen, joita sekä asukkaat että elinkeinoelämä juuri nyt etsivät.

C

Energiapihi, niin ihmisen kuin luonnonkin huomioiva elämänpiiri syntyy rakentamalla kestävästi ja pitämällä pitkäjänteisesti huolta jo rakennetusta.

rt.fi/vaalit